

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **A. M. S.**, narozený dne x
státní příslušností x
t. č. v x
zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,**
odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Kaplanova 2055/4, 148 00 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 12. 2021 č. j. x

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy ze dne 1. 12. 2021 č. j. x se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 629, 90 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Ladislava Barty, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), rozhodnuto o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění žalobce byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.
2. Žalobce ve své žalobě namítal, že žalovaný opomenul zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro zákonnost rozhodnutí, nesprávně zvážil realizovatelnost účelu zajištění žalobce a realizovatelností vyhoštění se zabýval zcela nedostatečně. Poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150 (publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS), ve kterém Nejvyšší správní soud formuloval tyto právní věty a určil podmínky, které musí být splněny, aby správní orgán mohl rozhodnout o zajištění cizince: „I. Správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“ Dle jeho názoru výše uvedenou povinnost žalovaný nesplnil a dostatečně se předmětnou tematikou nezabýval. Připomněl, že při svém výslechu uvedl, že se kvůli své kurdské národnosti obává mučení a jiného násilí, tedy dal jasně najevo, že Turecko opustil kvůli obavám o svůj život. Přestože žalovaný si tohoto byl vědom, tak se tím odmítl zabývat a konstatoval, že toto bude řešit příslušný orgán Ministerstva vnitra České republiky, který v této věci vydá závazné stanovisko, takovéto posouzení měl však žalobce za nedostatečné.
3. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 3. 1. 2022 zopakoval průběh správního řízení a v závěru konstatoval, že dle závazného stanoviska Ministerstva vnitra České republiky ev. č. ZS52792 ze dne 2. 12. 2021 je vycestování žalobce do Turecka možné. Sám žalobce pak během výslechu sice uvedl, že jako Kurd žijící v oblasti, kde nejsou dobré podmínky pro život Kurdů, mu hrozí mučení a jiné násilí a také se tam necítí, bezpečně, přímé násilí či mučení zaměřené na jeho osobu nikterak nespecifikoval, žalovaný tak neshledal důvody k nemožnosti vycestovat. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.
4. Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s ust. § 172 odst. 5 větou druhou zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce i žalovaný v zákonem stanovené lhůtě nenavrhli nařízení jednání a soud neshledal nezbytným nařízení jednání o věci samé.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době

rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

6. Ve správním spise se pro daný případ nalézají tyto podstatné dokumenty: úřední záznam č. j. KRPA-319024-1/ČJ-2021-000022 ze dne 1. 12. 2021, protokol o výsledku účastníka správního řízení KRPA-319024-10/ČJ-2021-000022-MIG ze dne 1. 12. 2021, závazné stanovisko Ministerstva vnitra ev. č. ZS52792 ze dne 2. 12. 2021, informace Turecko, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie „Zpráva britského Ministerstva vnitra ze zjišťovací mise v Turecku“, říjen 2019 ze dne 24. 3. 2020, informace OAMP – Turecko - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 19. 5. 2021, žalobou napadené rozhodnutí č. j. x ze dne 1. 12. 2021.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 30. 11. 2021 byla hlídka cizinecké policie vyslána na adresu Bubenské nábřeží, Praha 7, aby provedla součinnost při ztotožnění cizince. Cizinec na výzvu hlídky nepřeložil žádný cestovní ani jiný doklad, pouze ukázal fotku své ID karty č. x, dle které se jedná o osobu: A. M. S., nar. x. Vzhledem k tomu, že vzniklo podezření, že se na území nachází bez platného cestovního dokladu a oprávnění k pobytu byl cizinec dne 30. 11. 2021 v 23:30 hod. zajištěn. Dále byla provedena lustrace a kontrola v databázi daktyloskopických karet. Na základě zjištěných skutečností bylo dne 1. 12. 2021 s žalobcem zahájeno řízení ve věci správního vyhoštění podle ust. § 119 odst. 1. písm. b) bodu 3,4 zákona o pobytu cizinců.
8. Při výsledku účastníka správního řízení dne 1. 12. 2021 žalobce správnímu orgánu sdělil, že v Srbsku nastoupil do přívěsu nákladního vozidla, kterým přicestoval až do Rakouska, z Rakouska do České republiky přicestoval v zavazadlovém prostoru dodávky. Z Turecka vycestoval asi před 2 měsíci, protože se bál o svůj život. V Turecku se necítil bezpečně, nevěděl, zda tam přežije, v Evropě chtěl studovat vysokou školu a věnovat se fotbalu. Uvedl, že bydlí v oblasti, kde nejsou dobré podmínky pro život Kurdů, a že mu hrozí mučení a jiné násilí.
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
10. Podle ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *policie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*
11. Podle ust. § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době*

policii stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

12. Podle ust. § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců o druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování rozhoduje policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohroží výkon správního vyhoštění, a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.
13. Podle ust. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.
14. Právo na osobní svobodu je jedním z nejvýznamnějších základních práv. Zbavení osobní svobody proto musí představovat výjimku ze zásady, že veřejná moc nemůže jednotlivce zbavit osobní svobody. Přípustnost této výjimky podmiňují úzce vykládaná kritéria definovaná v čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), čl. 8 Listiny, zákoně o pobytu cizinců a směrnici č. 2008/115/ES („návratová směrnice“) ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv EU. Z čl. 15 odst. 4 návratové směrnice vyplývá, že jednou z podmínek zákonnosti zajištění je existence reálného předpokladu vyhoštění. Každé zajištění cizince musí sledovat konkrétní účel – v tomto případě uskutečnění správního vyhoštění žalobce. Zajištění nemůže obstát, pokud tento účel nebude reálně možné naplnit ve stanovené době trvání zajištění.
15. Reálný předpoklad vyhoštění chybí také tehdy, pokud v případě cizince existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. Podle odst. 1 tohoto ustanovení vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je státním občanem, hrozilo skutečné nebezpečí. V souladu s odst. 2 se za skutečné nebezpečí považuje navrácení v rozporu s čl. 3 Úmluvy.
16. Otázkou existence důvodů znemožňujících vycestování se žalovaný musí zabývat hlavně v řízení o správním vyhoštění cizince. Za tímto účelem má povinnost si vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Judikatura ovšem dovodila, že žalovaný má povinnost zabývat se možnými překážkami správního vyhoštění i v řízení o zajištění cizince, pokud jsou jí tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo pokud před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. Pokud bude již před vydáním rozhodnutí o zajištění zřejmé, že by zde mohly být důvody znemožňující vycestování, má žalovaný povinnost si před zajištěním cizince vyžádat stanovisko Ministerstva vnitra (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150). Této povinnosti ho nezbavují ani případné procesní nesnáze a časová tíseň (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019-43). Závazné stanovisko musí obsahovat náležité odůvodnění a musí reagovat na konkrétní tvrzení cizince v daném řízení. Pokud Ministerstvo vnitra formuluje stanovisko obecněji, je povinností žalovaného o to pečlivěji odůvodnit, proč nepovažuje případné obavy cizince z návratu do vlasti za relevantní (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, bod 17).
17. Povinnost vyžádat si závazné stanovisko Ministerstva vnitra neplatí bezpodmínečně, ale pouze pokud je z okolností případu zřejmé, že by překážky vyhoštění mohly existovat. V každém případě má však žalovaný povinnost předběžně posoudit případné překážky vyhoštění a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění alespoň potenciálně možné.

18. Těmto požadavkům žalovaný ve svém rozhodnutí nedostál. V odůvodnění svého rozhodnutí ve vztahu k uskutečnitelnosti vyhoštění sdělil, že mu je z běžné praxe známo, že v případě žalobce existuje reálný předpoklad realizace vyhoštění. Ke skutečnostem, které tvrdil žalobce v rámci svého pohovoru, a to, že by mu v případě návratu mohlo hrozit nebezpečí s ohledem na jeho kurdský původ, žalovaný uvedl pouze to, že toto nebezpečí posoudí Ministerstvo vnitra České republiky při vydání závazného stanoviska a více se k této problematice nevyjadřoval.
19. Soud má však za to, že žalobce v rámci výsledku uvedl skutečnosti, u nichž nelze vyloučit, že potenciálně mohou představovat důvody znemožňující vycestování. Žalobce tvrdil, že pro svůj kurdský původ by mu mohlo hrozit mučení a jiné násilí. Proto se rozhodl z Turecka uprchnout.
20. Již z těchto skutečností lze podle soudu dovodit, že obavy žalobce z návratu do vlasti nejsou zcela bezdůvodné. V jeho případě potenciálně mohou existovat překážky vyhoštění. Žalovaný proto měl ve světle tvrzení žalobce povinnost si učinit úsudek o tom, zda lze správně vyhoštění alespoň potenciálně uskutečnit. Za tímto účelem si měl buď vyžádat závazné stanovisko Ministerstva vnitra, anebo si sám shromáždit relevantní informace ohledně zacházení s osobami kurdského původu v Turecku.
21. Jelikož tak žalovaný neučinil, nemohl ani náležitým způsobem předběžně posoudit, zda existují překážky vyhoštění žalobce. Tím zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí.
22. Pro úplnost soud dodává, že ve správním spisu je závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 2. 12. 2021, informace Turecko, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie „Zpráva britského Ministerstva vnitra ze zjišťovací mise v Turecku“, říjen 2019 ze dne 24. 3. 2020 a informace OAMP – Turecko - Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 19. 5. 2021. Podle závazného stanoviska je vycestování žalobce možné. Tyto podklady však žalovaný neměl v době vydání rozhodnutí o zajištění žalobce k dispozici a opatřil si je až následně. Městský soud k nim v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. nemohl přihlídnout.
23. Městský soud vzhledem k výše uvedenému shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů v otázce existence reálného předpokladu vyhoštění. Žalovaný si neobstaral žádné podklady, na základě kterých by mohl posoudit, zda v případě žalobce [ne]existují důvody znemožňující vycestování. Tato vada je důvodem zrušení rozhodnutí žalovaného podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Současně soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
24. O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal jejich náhradu. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“]. Žalobci náleží náhrada nákladů řízení za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení [ust. § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a podání žaloby [ust. § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], tj. 6 200 Kč. K této částce je třeba připočíst 600 Kč (2 x 300 Kč) jako paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Celkem částka činí 6 800 Kč.

25. Právnímu zástupci žalobce dále náleží náhrada výdajů spojených s cestou z Ostravy do sídla žalovaného dne 30. 12. 2021 a zpět v celkovém rozsahu 734,4 km (2 x 367,2 km). Náhrada cestovních výdajů sestává ze základní náhrady v rozsahu 4,40 Kč za 1 km, tj. 3 231,36 Kč a z náhrady za spotřebované pohonné hmoty v rozsahu 27,20 Kč za 1 l motorové nafty. Z doloženého velkého technického průkazu vozidla RZ X vyplývá spotřeba vozidla 6,0 l/100 km. Za spotřebované pohonné hmoty tedy náleží náhrada v rozsahu 1 198,54 Kč. Celkem tedy za cestovní náhrady náleží 4 429,90 Kč. Průměrná cena za 1 l použitého paliva a sazba základní náhrady za 1 km jízdy byly stanoveny podle § 1 písm. b) a § 4 písm. c) vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.
26. Městský soud právnímu zástupci dále přiznal náhradu za promeškaný čas v souvislosti s poskytováním právní služby při úkonech prováděných v místě, které není sídlem nebo bydlištěm advokáta, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět v rozsahu 14 započatých půlhodin (7 hodin) při sazbě 100 Kč za každou započatou půlhodinu [§ 14 odst. 1 písm. a) a § 14 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 1.400 Kč. Právní zástupce žalobce není plátcem DPH, proto soud nepřiznal k odměně za zastupování částku odpovídající příslušné sazbě daně ve smyslu ust. § 57 odst. 2 s. ř. s. *a contrario*.
27. Náhrada nákladů řízení tedy celkem činí částku ve výši 12 629, 90 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 11. ledna 2022

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně